

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim

”

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Miasto Ostrowiec Świętokrzyski, w którym zamieszkuje 66 556 mieszkańców. Prezydentem Miasta jest Pan Jarosław Górczyński.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został powołany na mocy Uchwały Nr XV/84/90 Miejskiej Rady Narodowej w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 24 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej” w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Ośrodek posiada własny REGON 003675862 i NIP 6611037018.

Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Magdalena Salwerowicz.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały LX/49/2018 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 14 czerwca 2018 roku w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim;

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr IV/320/2018 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 5 lipca 2018 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim;

Uchwałę Nr LII/117/2017 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 8 grudnia 2017 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;

Uchwałę Nr LI/3/2014 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 13 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryteriów dochodowych uprawniających do przyznawania pomocy społecznej w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XV/92/2015 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2015 roku w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, zasiłków celowych i zasiłków okresowych przyznawanych pod warunkiem zwrotu;

Przebieg
Przebieg
Przebieg

Przebieg

Uchwałę Nr LI/2/2014 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 13 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania pod nazwą: „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XLIX/97/2017 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 11 października 2017 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia – schronisku dla osób bezdomnych oraz w mieszkaniach chronionych;

Uchwałę Nr LVI/71/2014 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 29 maja 2014 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2014 – 2021;

Zarządzenie Nr IV/296/2017 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 7 czerwca 2017 roku w sprawie upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w sprawach z zakresu pomocy społecznej dla Dyrektora MOPS oraz na wniosek Dyrektora dla zastępców Dyrektora oraz kierowników i zastępców Działów: Pomocy Środowiskowej oraz Realizacji Świadczeń.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 891/2018 z dnia 12 grudnia 2018 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek.
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 890/2018 z dnia 12 grudnia 2018 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek.
3. Barbara Nowak – kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 893/2018 z dnia 12 grudnia 2018 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek.

4. Katarzyna Wach - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 892/2018 z dnia 12 grudnia 2018 roku, wydane z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim* pod poz. Nr 29.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 19 i 21 grudnia 2018 roku oraz 4 stycznia 2019 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim mieści się w wielokondygnacyjnym budynku przy ul. Świętokrzyskiej 22, 27 – 400 Ostrowiec Świętokrzyski, tel. 41 27 76 00. Pomieszczenia usytuowane są na siedmiu piętrach. W budynku znajduje się winda, która umożliwia łatwiejszy dostęp dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Ustalono, że jednostka zajmuje 71 pomieszczeń, które wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – protokół oględzin siedziby MGOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MOPS jest: ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy było 43 pracowników, tj. dyrektor, 2 zastępców dyrektora, 22 specjalistów pracy socjalnej, 5 starszych pracowników socjalnych oraz 13 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Dyrektor posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców miasta/

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w MOPS = $66556/40 = 1\ 663$ osób.

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 663 mieszkańców, a w jednostce jest zatrudnionych nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. 1508).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Dyrektora MOPS (Załącznik Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2018 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **665 osób**.

W roku 2018 Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 538 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

P.5100.22.2018; P.5100.22.2.2018; P.5100.178.2018; P.5100.78.1.2018; P.5100.561.5.2016; P.5100.9.2018; P.5100.9.2.2018; P.5100.29.2.2018; P.5100.258.2.2017; P.5100.142.1.2018.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób wypłaty zasiłku.

Zespół kontrolny odnotował, że decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki stałe prawidłowo nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując

klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W październiku 2018 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Decyzje o przyznaniu pomocy przekazywane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora MOPS wynika, że Ośrodek w 2018 roku pomocą okresową objął **186 osób**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano całą dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

P.5101.184.2018; P.5101.259.2018; P.5101.247.2018; P.5101.101.2018; P.5101.261.2018; P.5101.226.2018; P.5101.95.2018; P.5101.244.2018; P.5101.238.2018; P.5101.91.2018; P.5101.191.2018.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w sentencji informując osobę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor

natychmiastowej wykonalności ze względu na jeden z powodów określonych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona oraz wskazywano sposób realizacji świadczenia.

Ze skontrolowanych akt wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z PUP, faktury za leki.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Dyrektora MOPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2018 roku wynika, że pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 roku objęto ogółem **1051 osób**, a ogólny koszt programu wyniósł **623 201 zł** (środki własne – 125 029 zł oraz dotacja – 498 172 zł). W 2018 roku pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla **544 osób**, w tym 119 dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej, 153 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 282 pozostałym osobom otrzymującym pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. W okresie tym udzielono zasiłków celowych dla **642 osób z 401 rodzin**.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych przez MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim (dane za okres od 1 stycznia 2018 r.).

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Trzeciaków 35	obiad	5,00 zł	9
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Niska 9	obiad	5,00 zł	5
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Polna 56	obiad	5,00 zł	27

4.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 5, Os. Ogrody 20	obiad	5,00 zł	16
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7, ul. Akademicka 20	obiad	5,00 zł	5
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 9, ul. Niewiadoma 19	obiad	5,00 zł	14
7.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 10, ul. Rzeczeki 18	obiad	5,00 zł	14
8.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 14, Os. Stawki 35	obiad	5,00 zł	9
9.	Publiczne Gimnazjum nr 1, ul. Sienkiewicza 67 B	obiad	5,00 zł	3
10.	Publiczne Gimnazjum nr 4, Os. Stawki 35	obiad	5,00 zł	1
11.	Publiczne Gimnazjum nr 5, ul. Sandomierska 26 a	obiad	5,00 zł	1
12.	Stołówka przy II LO	obiad	8,00 zł	1
13.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Ostrowcu Św.	obiad	4,50 zł	2
14.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego	obiad	6,00 zł	2
15.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii	obiad	6,00 zł	5
16.	Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Częstocicach - przedszkole - szkoła podstawowa - gimnazjum	obiad	8,50 zł	11 7 1
17.	Zespół Edukacyjno – Przedszkolny „Szkoła z Pasją” im. Elżbiety Sołtys - przedszkole - szkoła podstawowa	obiad	5,00 zł	12 17

18.	Katolicki Zespół Edukacyjny im. Z. Szczęsnego Felińskiego Przedszkole Sióstr Rodziny Maryi	obiad	4,20 zł	1
19.	Publiczne Przedszkole nr 5, ul. Jasna 4	obiad	4,00 zł	13
20.	Publiczne Przedszkole nr 7, ul. Os. Słoneczne	obiad	4,00 zł	8
21.	Publiczne Przedszkole nr 11, ul. Wspólna 20	obiad	4,00 zł	13
22.	Publiczne Przedszkole nr 12, Os. Słoneczne 5	obiad	4,00 zł	12
23.	Publiczne Przedszkole nr 15, Os. Ogrody 27	obiad	4,00 zł	13
24.	Publiczne Przedszkole nr 16, Os. Pułanki 6	obiad	4,00 zł	10
25.	Publiczne Przedszkole nr 19, Os. Ogrody 20	obiad	4,00 zł	9
26.	Publiczne Przedszkole nr 21, Os. Stawki 43	obiad	4,00 zł	12
27.	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole „Pajacyk” Os. Ogrody 16	obiad	I - VIII - 4,00 zł IX – XII - 5,00 zł	4
	RAZEM			257

Ponadto w okresie tym Ośrodek opłacał posiłki za 13 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Miasta Ostrowca Św.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Miasta Ostrowca Św. dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

P.5102.542.2018; P.5102.1777.2018; P.5102.1733.2018; P.5102.886.2018; P.5102.990.2018;
P.5102.1187.2018; P.5102.213.2018; P.5102.1652.2018; P.5102.1027.2018;
P.5102.1550.2018; P.5102.1415.2018

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców, dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

P.5114.324.2018; 5114.69.2018; P.5113.95.2018; P.5113.93.2018; P.5114.65.2018;
P.5113.113.2018; P.5113.149.2018; P.5113.58.2018; P.5113.44.2018; P.5113.167.2018.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem i datą wydania. W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek lub zasiłek celowy na zakup żywności przytoczono także Uchwałę Nr LI/3/2014 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 13 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryteriów dochodowych uprawniających do przyznawania pomocy społecznej w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, dzienny koszt posiłku, liczbę dni w tygodniu oraz realizatora. W zasiłkach celowych w miejscu tym wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz sposób realizacji.

Sprawdzonym decyzjom przyznającym posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej wpisując art. 108 k.p.a., informując stronę o tym fakcie w sentencji decyzji, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano decyzji rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Dyrektora MOPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2018 udzieliła **376 osobom** zasiłków celowych, w tym dla **32 osób** specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

P.5102.1520.2018; P.5102.1733.2018; P.5102.1600.2018; P.5102.474.2018;
P.5102.1124.2018; P.5102.1358.2018; P.5102.1722.2018; P.5102.1695.2018;
P.5102.887.2018; P.5102.1551.2018; P.5102.1696.2018; P.5102.919.2018.

Specjalne zasiłki celowe:

P.5102.1562.2018; P.5102.1426.2018; P.5102.1573.2018; P.5102.1348.2018;
P.5102.668.2018; P.5102.85.2018; P.5102.1098.2018; P.5102.1342.2018; P.5102.595.2018;
P.5102.1283.2018.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: odcinki rent lub emerytur, decyzje ZUS, KRUS, faktury za zakup leków lub opału i oświadczenia klientów.

Pomoc w formie zasiłków celowych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Pomoc przyznano od miesiąca złożenia wniosku, zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na specjalne zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 41 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na zasiłki celowe art. 39 wymienionej ustawy.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe odnotowano wysokość przyznanego świadczenia, cel na jaki przyznano pomoc, termin i sposób wypłaty zasiłku.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a. .

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr LII/117/2017 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 8 grudnia 2017 roku określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są przez podmiot zewnętrzny na podstawie umowy zawartej w dniu 20 listopada 2017 roku pomiędzy Gminą Ostrowiec Świętokrzyski – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża, wyłonionym w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia na usługi społeczne.

Od stycznia 2018 roku do dnia kontroli **147 osób** objęto usługami opiekuńczymi.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

P.5122.373.2018; P.5122.94.2018; P.5122.350.2018; P.5122.350.1.2018;
P.5122.431.2018; P.5122.432.2018; P.5122.406.2018; P.5122.153.2018; P.5122.426.2018;
P.5122.298.2018.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, Uchwałę Nr LII/117/2017 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 8 grudnia 2017 roku w sprawie usług opiekuńczych oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wymienione akty prawne widniały z aktualnymi publikatorami oraz datami ich wydania.

W postanowieniu decyzji informowano stronę m.in.: o ilości dni i godzin przyznanej pomocy, zakresie usług, konkretnych dniach tygodnia, w które usługi będą świadczone oraz kto będzie wykonawcą usługi.

Sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej wpisując art. 108 k.p.a., informując stronę o tym fakcie w sentencji decyzji, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano decyzji rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W okresie objętym kontrolą specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek przyznał **19 osobom**.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

P.5122.314.2018; P.5122.5.2018; P.5122.5.1.2018; P.5122.295.2018; P.5122.119.2018; P.5122.385.2018; P.5122.275.2018.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, zaświadczenia lekarskie, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W skontrolowanych aktach na wnioskach widnieją daty wpływu do Ośrodka Pomocy Społecznej.

W przypadku gdy usługi były świadczone przed terminem uprawomocnienia się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w postanowieniu informując stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na ważny interes strony.

W decyzjach administracyjnych określono okres na jaki przyznano usługi, ilość dni i godzin przyznanej pomocy, zakres usług, dni tygodnia, w które usługi będą świadczone oraz kto będzie wykonawcą usługi.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2018 do dnia kontroli w domach pomocy społecznej przebywało **99 mieszkańców** Ostrowca Świętokrzyskiego.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim realizowana jest przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej i dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W celu podniesienia jej jakości oraz dopasowania działań do potrzeb i oczekiwań klientów, kontrolowana jednostka wyodrębniła pięć zespołów problemowych: Zespół ds. osób starszych i niepełnosprawnych, Zespół ds. osób bezdomnych, pomocy instytucjonalnej, ds. asysty rodzinnej oraz Zespół ds. rodzin. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: rozmowach wspierających, aktywizujących, poradach, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, kierowaniu i motywowaniu klientów do podjęcia leczenia odwykowego, pomocy w wypełnianiu dokumentów, informowaniu o przysługujących świadczeniach,

Praca socjalna
Wspieranie
Wspieranie

14

motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, korzystania z różnego rodzaju kursów i szkoleń, motywowaniu do zarejestrowania się w PUP czy uczestnictwa w zatrudnieniu socjalnym w Centrum Integracji Społecznej, monitorowaniu sytuacji osób starszych, samotnych, chorych, współpracy m. in. z placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowymi, policją, kuratorami, Powiatowym Urzędem Pracy, PCPR, organizacjami pozarządowymi.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka wykorzystują kontrakt jako instrument pracy socjalnej, bowiem w 2018 roku do dnia kontroli zawarli 127 kontraktów socjalnych z klientami pomocy społecznej. Kontrakty socjalne dotyczyły np. aktywizacji zawodowej klienta, podjęcia leczenia odwykowego, regulowania opłat mieszkaniowych, podjęcia leczenia u lekarzy specjalistów czy złożenia dokumentów do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są bardzo dobre, dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 663 mieszkańców, a w jednostce jest zatrudnionych nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2018 roku zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych w zakresie pomocy społecznej przywoływano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione powyżej akty prawne widniały w decyzjach z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano również upoważnienie do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zespół kontrolny stwierdził, że zasiłki z pomocy społecznej przyznawano w sposób prawidłowy, zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, tj. za okres miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o zasiłku celowym, a na specjalne zasiłki celowe art. 41 wymienionej ustawy, mówiący o specjalnym zasiłku celowym.

Zespół inspektorów odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym, wydanym w zakresie pomocy społecznej, nadano w sposób prawidłowy rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klientów o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek w kontrolowanym okresie wykorzystywał kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej, bowiem pracownicy socjalni w 2018 roku do dnia kontroli zawarli 127 kontraktów socjalnych z klientem pomocy społecznej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Dyrektora Ośrodka i jego Zastępców.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Dyrektor jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543 ze zm.).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej MOPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Dyrektora MOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Nowak
3. Barbara Smolanko
4. Katarzyna Wach

Ze strony kontrolowanej:

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim
mgr Magdalena Salwerowicz

Kielce, dnia 15 lutego 2019 r.

Data i podpis

22.02.2019 r.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Ewa Kopciowets
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
ul. Świętokrzyska 22
tel. 41 276-76-00, fax 41 265-22-51

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce